

Huw Irranca-Davies AS/MS
Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros
Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
Deputy First Minister and Cabinet Secretary for Climate
Change & Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref HIDCC/PO/0237/24

Llŷr Gruffydd AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith
Senedd Cymru

19 Medi 2024

Annwyl Gadeirydd,

Rwy'n ysgrifennu mewn perthynas â'r ymrwymadau a wnaed i ddarparu rhagor o wybodaeth yn ystod fy ymddangosiad fel Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig yn y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith ar 26 Mehefin.

Creu Coetir

Cytunwyd i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor ar yr adolygiad bras o'r Broses Creu Coetiroedd. Mae'r camau canlynol wedi'u cwblhau fel rhan o'r adolygiad:

Newid prosesau

- Wedi newid ffenestr Grant Creu Coetir (WCG), yn hytrach na sawl ffenestr fer, mae gennym un ffenestr hir ar agor am naw mis y flwyddyn galendr gyda dewisiadau misol, gan leihau'r amser rhwng gwirio cynllun a chael contract i blannu coetiroedd.
- Mae'r gofyniad am Asesiadau Effaith ar yr Amgylchedd (AEA) wedi gostwng yn dilyn yr adolygiad. Dim ond un o bob 20 cynllun y mae CNC yn ei anfon ar gyfer gwiriad AEA, gan leihau amser i wirio'r holl gynlluniau.
- Mae telerau ac amodau ar gyfer cynllunwyr coetiroedd cofrestredig wedi'u diweddarau a'u dosbarthu. Er mwyn gwella ansawdd a chysondeb yn y broses, cyflwynwyd model cyflenwyr a ffefrir, sy'n sicrhau mai dim ond cynllunwyr coetir sydd wedi'u cofrestru drwy RPW Arlein sy'n gallu cyflwyno cynlluniau o dan y cynllun.
- Mae canllawiau hawliadau gwaith cyfalaf wedi'u diweddarau a chyflwyniad wedi ei roi i gynllunwyr coetiroedd wrth iddynt hyfforddi ym mis Ebrill 2024.
- Mae Arolygiaeth Wledig Cymru wedi rhoi cyflwyniad i gynllunwyr coetiroedd i esbonio sut mae'r broses ddilysu yn gweithio i leihau lefel diffyg cydymffurfiaeth y cynllun.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

- Mae llenyddiaeth newydd wedi'i gynhyrchu i egluro manteision Creu Coetiroedd a pha gynllun sy'n iawn i'r cwsmer, gan esbonio'r gwahanol ddulliau yn dibynnu ar ble hoffai'r cwsmer blannu ac opsiynau a chyllid sydd ar gael.

Newidiadau TG

- Ychwanegwyd cwestiwn arall at y ffurflen ar-lein Mynegi Diddordeb, i gadarnhau'r manylion Cyn Ymgeisio a'r arolygon i'w dilysu cyn i'r cynllun gael ei greu.
- Cofrestr Cynllun Coetiroedd ar waith ar blatfform ar-lein Taliadau Gwledig Cymru. Mae hyn yn caniatáu uwchlwytho 'shapefiles' cynllun a dilysu'r cynllun ar unwaith, gan leihau'r amser i gyflwyno a gwirio cynlluniau.
- Cyflwyno proses sgorio awtomataidd i gyflymu'r broses ddethol ar gyfer cynlluniau i'w cymeradwyo.
- Newidiadau i ffenestri WCG gyda dewisiadau awtomataidd misol.
- Gweithredwyd taliad gwaith daear ymlaen llaw, hyd at 15% o gyfanswm gwerth gwaith cyfalaf y Contract Creu Coetir cyn plannu.

Yn ystod y sesiwn gofynnodd Aelod o'r Pwyllgor a oedd rhaid i Awdurdodau Lleol gynhyrchu strategaethau coed o hyd. Nid yw'n ofynnol i Awdurdodau Lleol lunio strategaeth goed ar wahân ond gallant fod yn ffordd ddefnyddiol o gyflawni rhwymedigaethau ehangach a osodir ar awdurdodau lleol drwy Bolisi Cynllunio Cymru a Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 a chyfrannu at Strategaeth Coetiroedd i Gymru.

Mae Polisi Cynllunio Cymru (PPW), paragraff 6.4.39 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cynllunio ystyried:

pwysigrwydd coed a choetir, yn enwedig coetir brodorol a choed gwerthfawr, a dylent ystyried strategaethau coed neu ganllawiau cynllunio atodol yr awdurdod lleol a'r Asesiad o'r Seilwaith Gwyrdd. Dylai awdurdodau cynllunio fabwysiadu targedau canopi coed gofynnol sy'n briodol, yn berthnasol yn lleol ac y mae'n rhaid eu cyflawni o fewn amser penodol ar gyfer eu hardal er mwyn llywio gwaith diogelu a, lle bo angen, ymestyn y canopi coed. Mae'r polisi yna yn cyfeirio at nifer o ddulliau y gallent eu defnyddio i'w helpu i sefydlu llinell sylfaen a gosod targedau canopi priodol a mesuradwy.

Mae'n ofynnol i Awdurdodau Lleol gynnal asesiadau seilwaith gwyrdd fel rhan o'u cynlluniau datblygu ac ymateb yn unol â hynny, ac felly dylent ystyried coed a choetiroedd fel rhan o hyn. Mae swyddogion cynllunio yn cyfrannu at baratoi cynlluniau datblygu lleol gan gyfeirio, ymhlith pethau eraill, at y gofynion yn PPW a amlinellir uchod.

Yn ddiweddar, mae swyddogion wedi cyfarfod â Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) ac wedi cyflwyno i rwydwaith o Gyfarwyddwyr Amgylchedd Awdurdodau Lleol. Bu Swyddogion yn trafod y dull presennol o blannu coed ac a oedd ganddynt strategaeth/dargedau plannu coed. Mae fy swyddogion wedi clywed yn ôl gan 12 Awdurdod Lleol (dros hanner hyd yn hyn) ac mae gan bob un ohonynt strategaethau coed neu / coetir, yn adnewyddu neu'n datblygu eu strategaeth neu mae'n rhan o'u cynllun gweithredu ehangach ar gyfer newid hinsawdd neu ddatgarboneiddio. Rydym yn casglu'r wybodaeth y mae Awdurdodau Lleol wedi'i rhoi i ni ac yn nodi sut y gallwn weithio gyda'n gilydd i wneud y mwyaf o gyfraniad Awdurdodau Lleol at blannu coed a chefnogi'n effeithiol gynnal a chadw'r coetiroedd sydd ganddynt eisoes.

Deddf Aer Glan

Cytunais i roi rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor am y gwaith y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud o ran ymgysylltu a chyfathrebu ar y Ddeddf Aer Glân a sut rydym yn dysgu o'n gwaith cyfathrebu ac ymgysylltu ar newid hinsawdd. Mae'r gwaith hwn yn cynnwys ein rhaglen Gweithredu ar Newid Hinsawdd.

Gweithredu ar Newid Hinsawdd

Cafodd dull gweithredu ein rhaglen Gweithredu Hinsawdd Cymru ei lywio gan ymchwil a dadansoddi ymddygiadol helaeth. Cydnabuwyd y cynnydd a wnaed hyd yma wrth lunio'r fethodoleg y tu ôl i'r rhaglen ac wrth gyflawni'r ymrwymadau a wnaed yn y Strategaeth [Ymgysylltu â'r Cyhoedd](#) gan adroddiad y Pwyllgor Newid Hinsawdd (Mehefin 2023), a oedd yn cydnabod bod Cymru gam ar y blaen i'r DU yn y maes hwn.

Mae'r rhaglen yn canolbwyntio ar annog pawb i chwarae eu rhan wrth fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd gan leihau allyriadau carbon trwy newid ymddygiad sy'n gysylltiedig â dewisiadau ynni'r cartref, trafnidiaeth, bwyd a bwyta. Fodd bynnag, lle bo'n berthnasol, mae hefyd yn tynnu sylw at yr ystod o fuddion ychwanegol a ddaw yn sgil y camau hyn, megis aer glanach trwy ymddygiadau teithio mwy gwyrdd.

Mae'r cyfathrebu a ddarperir drwy Gweithredu ar Newid Hinsawdd hefyd yn enghraifft o'r hyn y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud i wneud gweithredu ar yr hinsawdd yn haws, yn fwy cyfleus a fforddiadwy. Mae'r gwaith hwn yn egluro sut mae'r polisïau hyn yn rhyng-gysylltiedig wrth ddarparu buddion eraill i iechyd a lles y cyhoedd, diogelu'r amgylchedd a natur, hyrwyddo cyfiawnder cymdeithasol a mynd i'r afael â'r argyfwng costau byw.

Mae cwmpas y rhaglen yn ymestyn y tu hwnt i gyfathrebu ac mae hefyd yn annog y cyhoedd i gysylltu a'r rhaglen. Mae'r [Strategaeth Ymgysylltu â'r Cyhoedd](#) yn esbonio sut mae'r ddwy agwedd hon yn gysylltiedig a phwysigrwydd darparu cyfleoedd cenedlaethol ar gyfer ymgysylltu e.e. drwy [Wythnos Hinsawdd Cymru](#) ac ymgysylltu â'r gymuned allgymorth drwy'r [Gronfa Sgyrsiau Hinsawdd](#). Os caiff pobl eu cynnwys mwy yn y penderfyniadau a wneir, byddant yn fwy tebygol o gymryd rhan mewn unrhyw weithredu. Hefyd, gall helpu pobl i ddeall pam mae'r newidiadau'n digwydd, a meithrin ymddiriedaeth yn y Llywodraeth.

Mae'r rhaglen yn darparu fframwaith cenedlaethol i Lywodraeth Cymru weithio ochr yn ochr â chyrrff eraill y sector cyhoeddus, rhanbarthau a chymunedau, dylanwadwyr a lleisiau dibynadwy eraill i sicrhau dull cydgysylltiedig o gyfathrebu ac ymgysylltu cyhoeddus ar newid yn yr hinsawdd. Mae hefyd yn cynnwys casglu, dadansoddi a rhannu ymchwil ymddygiadol a chymdeithasol i sicrhau bod polisïau'r Llywodraeth yn seiliedig ar dystiolaeth, yn deg ac yn cyflawni canlyniadau buddiol i'r ddwy ochr dros yr hinsawdd, ansawdd aer, iechyd y cyhoedd, ac i gymunedau ac aelwydydd ledled Cymru.

Rydym yn cydnabod yr angen am ymgysylltiad clir a chadarnhaol â'r cyhoedd os ydym am gyflawni'r ymrwymadau i gyflawni gwelliannau yn ansawdd yr aer a nodir yn ein Strategaeth Ansawdd Aer Genedlaethol i Gymru (a elwir hefyd yn Gynllun Aer Glân Cymru) ac yn Neddf yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru) 2024. Mae codi ymwybyddiaeth y cyhoedd am ansawdd aer yn hanfodol ac felly mae'r Ddeddf yn cynnwys dyletswydd newydd ar Weinidogion Cymru i hyrwyddo ymwybyddiaeth o lygredd aer. Rydym yn datblygu cynllun cyflawni sy'n nodi sut y byddwn yn codi ymwybyddiaeth o'r risgiau i iechyd pobl a'r amgylchedd naturiol sy'n gysylltiedig â llygredd aer, ynghyd â sut i leihau a ffrwyo llygredd aer. Mae hyn yn debygol o gynnwys camau sy'n ymwneud â chodi ymwybyddiaeth o ansawdd aer lleol, yn ogystal â chamau gweithredu sydd â'r nod o leihau llygredd o gerbydau sy'n oedi a llosgi domestig. Mae galluogi'r cyhoedd i wneud dewisiadau gwybodus am effeithiau ansawdd aer gwael a'r mesurau lliniaru gofynnol yn hanfodol er mwyn hysbysu a newid agweddau ac ymddygiad y cyhoedd. Mae'r camau hyn yn bwysig wrth gyflawni'r newidiadau uchelgeisiol sydd eu hangen i wella ansawdd aer a chefnogi uchelgeisiau ehangach y llywodraeth, megis ar gyfer datgarboneiddio.

Fel rhan o'n camau i hyrwyddo ymwybyddiaeth o lygredd aer, rydym hefyd wedi parhau i gefnogi Diwrnod Aer Glân, a gynhaliwyd eleni ar 20 Mehefin. Fel ymgyrch llygredd aer fwyaf y DU, mae'n ddigwyddiad pwysig i ymgysylltu â'r cyhoedd a chodi ymwybyddiaeth o'r camau y gallant eu cymryd i wella ansawdd aer, er enghraifft defnyddio dulliau gwahanol o deithio ar gyfer teithio bob dydd.

Cyfoeth Naturiol Cymru

Cytunais i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am waith sy'n digwydd rhwng CNC ac asiantaethau eraill, a'r gwaith sy'n cael ei wneud ar sail amlasiantaeth ledled y DU o ran ymchwilio a mynd i'r afael â throseddau yn y diwydiant gwastraff, gweler Atodiad 1.

Archwiliad Dwfn Bioamrywiaeth

Cyhoeddais ddiweddariad ar yr Archwiliad Dwfn Bioamrywiaeth fel Datganiad Ysgrifenedig ar 25 Gorffennaf, y gellir ei weld yma: [Datganiad Ysgrifenedig: Archwiliad Dwfn Bioamrywiaeth \(25 Gorffennaf 2024\) | LLYW.CYMRU](#)

Adolygiad o Ymagweddau Cynllunio Morol yng Nghymru

Cytunais roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor ar Adolygiad Annibynnol o Ymagweddau Cynllunio Morol yng Nghymru.

Bydd yr adolygiad hwn yn ystyried sut gallwn ddatblygu ein fframwaith cynllunio morol ymhellach er mwyn darparu cyfeiriad gofodol gwell, gan gydbwysu cymorth ar gyfer ynni adnewyddadwy a diogelu'r amgylchedd morol. Fel rhan o hyn, bydd yr adolygiad yn ystyried dulliau cynllunio morol mewn mannau eraill i lywio ein dealltwriaeth o arfer da a chyfleoedd yn y dyfodol ar gyfer cynllunio morol yng Nghymru.

Yn benodol, bydd yr adolygiad annibynnol yn:

- Asesu teilyngdod dulliau a gymerwyd gan gyfundrefnau cynllunio eraill (gan gynnwys cyfundrefnau cynllunio daearol a chyfundrefnau cynllunio morol eraill).
- Ystyried cyfleoedd a dulliau ar gyfer darparu mwy o eglurder a chyfeiriad gofodol drwy'r fframwaith cynllunio morol yng Nghymru.
- Ystyried opsiynau ar sut i adlewyrchu ystyriaethau amgylcheddol o fewn y fframwaith cynllunio morol; gan gynnwys cydbwysu datblygiad â diogelu'r amgylchedd morol, a chynllunio dulliau i helpu i gydnabod, diogelu a gwella bioamrywiaeth forol.
- Ystyried goblygiadau a chyfleoedd gweithio gyda mentrau cynllunio gofodol strategol ar lefel y DU.
- Asesu opsiynau ar gyfer cymryd dulliau cyffredin gydag ardaloedd cynllunio morol cyfagos yn y DU.
- Ystyried opsiynau ar gyfer hyrwyddo integreiddio cryfach â pholisi cynllunio daearol.
- Ystyried gofynion asesu tystiolaeth ac effaith sy'n gysylltiedig â darparu mwy o eglurder gofodol.

Yn amodol ar gaffael, rydym yn rhagweld y bydd yr adolygiad yn dechrau yn hydref 2024, gyda'r gwaith i'w gwblhau yng ngwanwyn 2025.

Bwrdd Crwn Gweinidogion y Cynllun Ffermio Cynaliadwy

Gofynnodd y Pwyllgor am gael rhestr o sefydliadau ar y bwrdd crwn Gweinidogion y Cynllun Ffermio Cynaliadwy a'i is-grwpiau. Gellir gweld yr ymateb yn Atodiad 2.

Sefydliad y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gwledig

Yn olaf, cytunais i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am sut mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda Sefydliad y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gwledig (IBERS). Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn cynnal ymwybyddiaeth o'r ymchwil a wnaed yn IBERS ac yn ymgysylltu â materion penodol fel y bo'n berthnasol. Mae cydweithwyr IBERS hefyd yn weithgar yn is-grŵp Cymru o'r Ganolfan Defnydd Tir a ariennir gan y Llywodraeth ar gyfer Pobl Sero Net a Natur (LUNZ) sydd â chylch gwaith i ddarparu mynediad cyflym at ganfyddiadau o'r ymchwil gorau sydd ar gael, sefydledig a newydd gan bartneriaid y consortiwm, gan gyfuno a rhannu gwybodaeth ar draws disgyblaethau mewn fformatau hygyrch. Yn fwy cyffredinol, rydym yn gweithio i wella ein hymgysylltiad rhagweithiol â Sefydliadau Ymchwil Addysg Uwch Cymru, gan gynnwys IBERS.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies AS/MS

Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
Deputy First Minister and Cabinet Secretary for Climate Change & Rural Affairs

Atodiad 1

Gwaith amlasiantaeth Cyfoeth Naturiol Cymru i fynd i'r afael â throseddau gwastraff

Lluniwyd y nodyn briffio mewn ymateb i gais gan Lywodraeth Cymru.

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn gyfrifol am ddarparu dull gweithredu sy'n seiliedig ar risg o reoleiddio'r diwydiant gwastraff er mwyn sicrhau rheolaeth gynaliadwy ar ein hadnoddau naturiol ar gyfer lles dynol ac amgylcheddol. Mae ein rôl mewn gwastraff yn hanfodol wrth gefnogi LIC i gyflawni eu nod strategol o sicrhau economi fwy cylchol yng Nghymru tra'n sicrhau bod gwastraff yn cael ei reoli'n briodol heb gael effaith ar iechyd pobl a'r amgylchedd.

Mae ein cyfrifoldebau yn eang ac yn cynnwys rheoleiddio safleoedd a gweithgareddau a ganiateir sy'n ymwneud â symud, storio, trin a gwaredu gwastraff, yn ogystal ag ymateb i ddigwyddiadau a chymryd camau gorfodi. Rydym yn ceisio cyflawni hyn yn uniongyrchol drwy gyflawni ein dyletswyddau rheoleiddio, gan ddefnyddio pwerau ac offer sydd ar gael fel y nodir mewn deddfwriaeth; ac yn anuniongyrchol drwy ymyriadau ehangach sy'n cefnogi cyflawni canlyniadau perthnasol, megis codi ymwybyddiaeth gyda chynhyrchwyr gwastraff i sicrhau eu bod yn cymryd camau i atafaelu, dosbarthu a rheoli eu gwastraff yn gyfrifol.

Sut mae CNC yn gweithio ar sail amlasiantaeth i fynd i'r afael â throseddau difrifol a chyfundrefnol

Y llwybr mwyaf cyffredin ar gyfer adnabod troseddau gwastraff yw drwy adroddiadau gan y cyhoedd, diwydiant neu asiantaethau partner eraill. Rydym hefyd yn casglu gwybodaeth droseddol ac yn asesu gwybodaeth busnes, e.e. data gwastraff o ffurflenni gweithredwyr, a all ein helpu i nodi troseddau gwastraff. Pan fyddwn yn ymchwilio ac yn canfod troseddau, rydym yn ystyried yr ymateb mwyaf cymesur i'r troseddu yn unol â'n [Polisi gorfodi a sancsiynau](#) a all amrywio o gyngor ac arweiniad i erlyniad, yn enwedig pan fo'r mater yn un difrifol.

Wrth ymchwilio i droseddau gwastraff mae CNC yn cydweithio ag ystod o bartneriaid gan gynnwys yr Heddlu, DVSA, Awdurdodau Lleol ac Awdurdod Cyllid Cymru. Mae gan CNC Swyddogion Heddlu ar secondiad o 3 o'r 4 Heddlu yng Nghymru (Dyfed Powys, Gwent a Gogledd Cymru) sy'n chwarae rhan bwysig wrth gael cefnogaeth i'n gweithredoedd i fynd i'r afael â throseddau gwastraff difrifol.

Mae CNC hefyd yn ymgysylltu â phartneriaethau amlasiantaethol gyda'r nod o fynd i'r afael â throseddau difrifol a chyfundrefnol ar lefelau Cymru, y DU ac yn Rhyngwladol:

- Mae CNC yn cymryd rhan weithredol yn Rhwydwaith Gwybodaeth Asiantaeth y Llywodraeth (GAIN). Mae Rhwydwaith Cudd-wybodaeth Asiantaeth y Llywodraeth yn gydweithrediad rhwng partneriaid gorfodi'r gyfraith ac asiantaethau'r llywodraeth a phartneriaid sy'n gweithio gyda'i gilydd i fynd i'r afael â throseddau difrifol ac wedi'u trefnu. Mae'r rhwydwaith yn amharu ar droseddoldeb trwy rannu gwybodaeth, cyfnewid gwybodaeth a gwneud gwaith ar y cyd. Trefnir grwpiau GAIN gan 9 Uned Troseddau Cyfundrefnol Rhanbarthol yr Heddlu (ROCU), ac mae ganddynt gynrychiolwyr hefyd yn yr Uned ar y Cyd ar gyfer Troseddau Gwastraff.
- Mae swyddogion CNC yn mynychu cyfarfodydd amlasiantaethol dan arweiniad yr heddlu yn rheolaidd gyda'r cylch gwaith penodol o fynd i'r afael â throseddau trefnedig difrifol. Mae'n amlwg bod croesi llwybrau mewn meysydd troseddoldeb ac mae'r cyfarfodydd hyn yn helpu i dargedu troseddswyr sydd o ddiddordeb i drawstoriad eang o bartneriaid.
- Mae CNC yn bartner gweithredol yn yr Uned ar y Cyd ar gyfer Troseddau Gwastraff (JUWC) ac mae aelod o staff yng Nghymru yn y JUWC. Mae'r JUWC yn rhwydwaith cydweithredol o asiantaethau gorfodi'r gyfraith sy'n gweithio i dargedu troseddswyr sy'n ymwneud â throseddau gwastraff difrifol wedi'u trefnu. Gall y JUWC helpu i gydlynu ymateb amlasiantaethol lle mae'n debygol mai dyma'r ffordd fwyaf effeithiol o fynd i'r afael â gweithgarwch anghyfreithlon.
- Mae gweithgarwch troseddau gwastraff difrifol wedi'u trefnu yn cael eu hysgogi'n ariannol. Mae'r Uned Troseddau Economaidd yn fenter yn Lloegr yn unig a ariennir gan Asiantaeth yr Amgylchedd. Yn CNC mae gennym Ymchwilydd Ariannol Achrededig (AFI) ar hyn o bryd sy'n cynnal ymchwiliadau ariannol sy'n ymwneud â gwastraff difrifol, a throseddau amgylcheddol eraill. Gall ein AFI weithredu trwy'r Llysoedd i rewi cyfrifon banc ac adennill buddion ariannol ymddygiad troseddol.

Er mwyn mynd i'r afael ymhellach â'r budd ariannol troseddol sy'n deillio o weithgarwch anghyfreithlon, mae CNC yn gweithio mewn partneriaeth ag Awdurdod Cyllid Cymru (ACC) sy'n gyfrifol am gasglu a rheoli Treth Gwarediadau Tirlenwi (LDT) yng Nghymru.

Fel rhan o'n perthynas waith agos, mae ACC wedi dirprwyo rhai swyddogaethau i CNC mewn perthynas â chasglu a rheoli LDT. Mae gan CNC dîm penodol sy'n gweithredu yn genedlaethol sy'n cael ei ariannu'n llawn drwy ACC, gan ganolbwyntio'n llwyr ar faterion LDT, gan weithio'n agos gydag ACC.

Mae CNC ac ACC wedi datblygu Strategaeth ar y Cyd 3 blynedd (2023-2026) sy'n canolbwyntio ein partneriaeth ar ddau faes allweddol - mynd i'r afael ag osgoi talu treth (camddisgrifio gwastraff yn bennaf) a gwarediadau gwastraff heb awdurdod (gwarediadau a wneir ar safleoedd tirlenwi ar wahân i safleoedd tirlenwi awdurdodedig).

Gyda'n gilydd, rydym yn cymryd rhan mewn gweithgareddau gweithredol parhaus gan gynnwys:

- Prosiect camddisgrifio ar y cyd sydd hyd yma wedi nodi sawl pwynt yn y gadwyn wastraff lle gellir camddisgrifio gwastraff. Wrth symud ymlaen, bydd y prosiect yn

canolbwyntio ar ffyrdd o liniaru cyfleoedd ar gyfer camddisgrifio.

- Ymholiadau i gwmnïau safleoedd tirlenwi niferus sy'n cynnwys camddisgrifio gwastraff, lle bo hynny'n berthnasol bu CNC yn cefnogi'r gwaith hwn gyda chymorth ei dîm LDT a'i swyddogion rheoleiddio.
- Cyfeiriadau at Dîm Gwarediadau Awdurdodedig ACC o warediadau a allai fod yn anawdurdodedig.

Yn ogystal â'r uchod, mae CNC ac ACC hefyd yn cydweithio ag asiantaethau gorfodi'r gyfraith ledled y DU i fynd i'r afael â throseddau gwastraff, gan gynnwys trwy'r JUWC a GAIN, fel y soniwyd uchod.

- Nid yw CNC yn ymwneud yn uniongyrchol â Gwasanaeth Gwybodaeth Cludo Gwastraff Asiantaeth yr Amgylchedd (EA). Mae 'Uned Cludo Gwastraff' Cyfoeth Naturiol Cymru yn gweithio'n agos â chydweithwyr yn yr Asiantaeth yn ogystal ag Asiantaeth Diogelu'r Amgylchedd yr Alban (SEPA) ac Asiantaeth Amgylchedd Gogledd Iwerddon (NIEA) i wirio a sicrhau cydymffurfiaeth allforion gwastraff sy'n dod o Gymru. Hefyd, mae CNC yn adolygu gwybodaeth sydd ar gael ar wahân (gan gynnwys ffurflenni data safle gwastraff, adrodd am Lif Data Gwastraff ar gyfer Awdurdodau Lleol, archebion cargo trwy borthladdoedd Cymru) i nodi allforion risg uwch a thargedu ein gwiriadau / arolygiadau cydymffurfio yn unol â hynny.

Pan nodir nad ydynt yn cydymffurfio / cludo gwastraff anghyfreithlon, mae CNC yn cymryd y camau angenrheidiol i ymchwilio a chymryd ymateb gorfodi priodol yn unol â'n polisïau. Gall allforion gwastraff anghyfreithlon hefyd ddod yn destun gorchymyn 'dychwelyd' am gost i'r partiön sy'n allforio cyfrifol a bydd CNC yn hwyluso hyn.

Mae CNC wedi bod yn rhan o Rwydwaith yr Undeb Ewropeaidd ar gyfer Gweithredu a Gorfodi Cyfraith Amgylcheddol (IMPEL), sy'n rhwydwaith cydweithredol o reoleiddwyr Ewropeaidd ers 2015. Mae ein swyddogion yn rhan o Cludo Gwastraff ar Draws Ffiniau (TFS) IMPEL o grŵp Arbenigwyr Gwastraff ac yn defnyddio adnoddau IMPEL i gael yr wybodaeth ddiweddaraf am sut mae gwledydd eraill yr UE / DU yn rheoleiddio Llwythi Gwastraff Rhyngwladol.

Mae ein swyddogion Cludo Gwastraff wedi cymryd rhan mewn cyfnewidiadau swyddogion fel rhan o'r Prosiect Camau Gorfodi Cludo Gwastraff (SWEAP). Nod y prosiect, sy'n cael ei gydlyn gan IMPEL, yw tarfu ar y fasnach wastraff anghyfreithlon, trwy gynyddu cydweithredu a setiau sgiliau ymhlith arolygwyr ac asiantaethau gorfodi'r gyfraith.

- Mae CNC hefyd yn cydlyn Rhaglen Weithredu Tipio Anghyfreithlon Cymru (FtAW) sy'n fenter bartneriaeth a noddir gan Lywodraeth Cymru. Un o rolau allweddol FtAW yw cefnogi gwaith gorfodi'r 22 Awdurdod Lleol yng Nghymru drwy ddarparu hyfforddiant, cefnogaeth a rhannu arfer gorau mewn perthynas â gweithgareddau gwyliadwriaeth a gorfodi.

Mae Gweithgor Gorfodi'r bartneriaeth yn cyfarfod bob dwy flynedd i rannu arfer gorau ac i drafod unrhyw dueddiadau neu faterion sy'n dod i'r amlwg mewn perthynas â thipio anghyfreithlon, mae presenoldeb yn cynnwys Swyddogion o Awdurdodau Lleol, CNC a'r Heddlu yn ogystal â chynrychiolwyr LIC.

Mae tîm FtAW hefyd yn mynychu cyfarfodydd y Grŵp Atal Tipio Anghyfreithlon Cenedlaethol (NFTPG) dan gadeiryddiaeth DEFRA. Mae'r cyfarfodydd hyn yn gyfle

arall i'n rhybuddio am unrhyw fygythiadau sy'n dod i'r amlwg mewn perthynas â thipio anghyfreithlon a'n gwneud yn ymwybodol o unrhyw gysylltiadau â gangiau troseddol mwy trefnus sy'n gweithredu yn y maes hwn yn Lloegr a'r Alban.

Mae FtAW hefyd yn casglu a dilysu'r ystadegau tipio anghyfreithlon cenedlaethol ar ran Llywodraeth Cymru sy'n cael eu cyhoeddi bob blwyddyn. Caiff y data hwn ei fonitro i nodi unrhyw dueddiadau sy'n dod i'r amlwg o ran mathau o wastraff peryglus sy'n cael eu tipio'n anghyfreithlon.

Mae FtAW hefyd yn cynnal prosiect o'r enw FlyMapper sy'n galluogi cofnodi digwyddiadau tipio anghyfreithlon yn ofodol ac sy'n cynnal ymgyrchoedd cenedlaethol i godi ymwybyddiaeth y cyhoedd sy'n anelu at addysgu deiliaid tai yng Nghymru am eu cyfrifoldebau Dyletswydd Gofal Gwastraff Cartref, sy'n helpu i atal gwastraff rhag mynd i ddwylo tipwyr anghyfreithlon.

- Mae prosiect Trechu Troseddau Gwastraff CNC yn fenter a ariennir gan Lywodraeth Cymru sy'n gweithio i ddatblygu a phrofi dulliau arloesol a all helpu i atal ac amharu ar droseddau gwastraff. Yn weithredol ar draws pob rhan o Gymru, rydym yn gweithio i ddarparu ymyriadau ar lawr gwlad, ac yn fwy tactegol i ddatblygu dulliau newydd a gwella gallu Cyfoeth Naturiol Cymru i fynd i'r afael â throseddau gwastraff. Er enghraifft, rydym yn:
 - Cynnal ymchwiliadau i droseddau gwastraff trawsffiniol.
 - Cymryd rhan mewn ymchwiliadau dan arweiniad yr Uned ar y Cyd ar gyfer Troseddau Gwastraff, a Heddlu Trafnidiaeth Prydain i fynd i'r afael â throseddau sy'n gysylltiedig â metel sgrap.
 - Cymryd rhan yn Nhasglu Cydymffurfiaeth Gwastraff y DU, dan arweiniad cyrff cynrychioliadol y Diwydiant Gwastraff sydd wedi ymrwymo i leihau troseddau gwastraff.
 - Cyflwyno dulliau gweithredu a all wella ein gallu i ganfod dangosyddion troseddau gwastraff, yn enwedig camddisgrifiadau.

Atodiad 2

Aelodau'r grwpiau rhanddeiliaid

Partner	Y Ford Gron Weinidogol	Panel Adolygu Tystiolaeth ar Ddal Carbon	Gweithgorau Swyddogion
Afonydd Cymru			✓
Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth	✓		✓
Coed Cadw	✓*		✓
Coed Cymru			✓
Comisiynydd y Gymraeg			✓
Confor	✓	✓	✓
Cyfoeth Naturiol Cymru	✓	✓	✓
Cymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar			✓
Cymdeithas Ganolog y Prîswyr Amaethyddol			✓
Cymdeithas Genedlaethol y Defaid			✓
Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru			✓
Cymdeithas Milfeddygon Prydain (Cymru)	✓		
Cymdeithas Proseswyr Cig Prydain	✓		
Cymdeithas Tir a Busnesau Cefn Gwlad	✓	✓	✓
Cymdeithas y Ffermwyr Tenant	✓		✓
Cymdeithas y Pridd	✓*	✓*	✓
Cynrychiolydd ffermwyr annibynnol	✓	✓	
Cynrychiolydd milfeddygon annibynnol			✓
Cyswllt Amgylchedd Cymru			✓
Sefydliad DPJ	✓		
Dŵr Cymru			✓
Ffederasiwn Clybiau Ffermwyr Ifanc Cymru	✓		✓
GWCT Cymru			✓

Grŵp Cyngori ar Fywyd Gwyllt Ffermydd Cymru			✓
Grŵp Cyngorair Garddwriaeth Cymru			✓
Grŵp Fframwaith Iechyd a Lles Anifeiliaid Cymru	✓		✓
Hybu Cig Cymru	✓	✓	✓
Hybu Cig Oen ac Eidion Cymru	✓		✓
NFU Cymru	✓	✓	✓
Rhwydwaith Ffermio Natur-Gyfeillgar	✓	✓	✓
Ymddiriedolaeth Bwyd Cynaliadwy			✓
Tirweddau Cymru			✓
Undeb Amaethwyr Cymru	✓	✓	✓
WWF Cymru			✓
Ymddiriedolaethau Natur Cymru	✓*		✓
Ymddiriedolaeth Genedlaethol			✓

*Hefyd yn cynrychioli Cyswllt Amgylchedd Cymru (WEL).